

Justitiedepartementet

Remiss Ds 2019:3, Tydligare regler vid konsumentavtal

Konsumentverket är i huvudsak positivt till de föreslagna förtydligandena av vissa regler på konsumenträttighetsområdet. För de delar av promemorians innehåll där verket har kommentarer redovisas dessa nedan. Konsumentverket vill framhålla att det är svårt att bedöma huruvida Europeiska kommissionens synpunkter har tagits till vara då verket inte har tillgång till kommissionens granskning.

Konsumentverket delar uppfattningen som framförs i promemorian att de föreslagna ändringarna i konsumentköplagens 6 § inte innebär någon materiell förändring av rättsläget. Det är dock välkommet med en kodifiering av det som redan gäller enligt konsumentköplagens förarbeten. Verket ser positivt på den föreslagna bestämmelsens andra stycke som innebär en lättnadsregel för konsumenten, dock efterfrågar myndigheten förtydliganden av hur paragrafen ska tolkas. Ett utvecklande resonemang i kommande proposition kring betydelsen av att en säljare har erbjudit ett transportalternativ och innebörden av att köparen har anlitat en transportör skulle kunna underlätta tillämpningen av bestämmelsen.

Även förslaget om ändring av avtalsvillkorslagens 13 § om konsumentens rätt till återbetalning ser Konsumentverket som en kodifiering av befintligt rättsläge. Lydelsen av den föreslagna bestämmelsen är dock enligt verkets mening oklar. Syftet med bestämmelsen torde vara att konsumenten har rätt till en återbetalning av det denne har betalat extra till följd av avtalsvillkor om betalning utöver avtalat pris. Enligt Konsumentverket finns utrymme för att förtydliga att det är den extra betalningen som avses och inte den totala betalning som konsumenten har erlagt. Det kan tilläggas att enligt Konsumentverkets uppfattning bör alltid återbetalning komma ifråga om konsumentens betalning kan hänföras till ett oskäligt avtalsvillkor.

Konsumentverket välkomnar regeln i 2 kap 2 a § lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler (DAL) att standardformulär för utövande av ångerrätten ska ges till konsumenten istället för att information lämnas om formuläret som i nuvarande reglering. Verket har tidigare framfört att den nu gällande regeln avviker från reglerna i andra EU-länder och att bakgrunden troligen är en avvikelse i den svenska översättningen av direktivet. I exempelvis de engelska och danska versionerna av direktivet står att näringsidkaren ska ge konsumenten viss information, däribland standardformuläret. I den svenska versionen står istället att näringsidkaren ska ge konsumenten information ”om följande”, däribland formuläret. Att lämna information om formuläret är inte detsamma som att formuläret lämnas.

Vid den svenska implementeringen av direktivet formulerades regeln i enlighet med den svenska språkversionen och utformades så att information ska ges om att standardformuläret finns samt hur konsumenten kan ta del av det. Den förmodade avvikelsen i direktivet finns kvar och Konsumentverket anser att den bör korrigeras.

Enligt 2 kap 3 § DAL ska informationen som lämnas enligt 2 kap 2 § samma lag vara klar och begriplig och ges på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används. Detsamma gäller standardformuläret. Den sistnämnda paragrafen gäller information som ska lämnas innan avtal ingås. När det gäller telefonförsäljning går det att uppfylla det nuvarande informationskravet genom att informera om ångerrätten muntligt under telefonsamtalet. Standardformuläret går av förståeliga skäl inte att lämna muntligen vid samtalet och näringsidkaren kan alltså inte uppfylla det föreslagna informationskravet vid samtalet. Avtal via telefonförsäljning är dock inte bindande förrän det skriftligen bekräftats av konsumenten efter samtalet. Konsumentverket uppfattar därför att standardformuläret i dessa fall i stället ska lämnas av näringsidkaren tillsammans med bekräftelsen av anbudet.

Konsumentverket välkomnar att definitionen av digitalt innehåll introduceras i DAL. Dock bör det noteras att aktuell bestämmelse sannolikt behöver revideras inom kort igen, i och med genomförandet av det nya direktivet om bättre tillsyn och modernisering av EU:s konsumentskyddsregler som förväntas antas under året (COM(2018) 185 final).

Den föreslagna lydelsen av 2 kap 11 § 11 p DAL förtydligar att konsumenten uttryckligen ska samtycka till att leverans inleds under ångerfristen. Detta är en förbättring jämfört med bestämmelsens nuvarande lydelse.

Konsumentverket anser dock att lydelsen bör ligga ännu närmare artikel 16 m) konsumenträttighetsdirektivet, för att utesluta eventuella oklarheter och olika tolkningar av bestämmelsen. Direktivets lydelse tydliggör att konsumentens uttryckliga samtycke ska lämnas på förhand medan tidpunkten inte uttryckligen regleras i promemorians förslag.

Detta yttrande har beslutats av biträdande avdelningschefen Daniel Karfs. I handläggningen har också internationella handläggaren Emy Gustavsson, processrådet Pär Magnusson och föredragande juristen Magnus Karpe deltagit.

.....
Daniel Karfs
Beslutande

.....
Magnus Karpe
Föredragande